

Назва навчальної дисципліни українською англійською, кількість кредитів	Філософія і наукове пізнання / Philosophy and scientific knowledge, 6 кредити ECTS
Нормативна/ варіативна	нормативна
Спеціальність	<u>186 Видавництво та поліграфія</u>
Освітня програма	Виробництво та технології
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Мова викладання	українська
Прізвище викладача, посада	Зачепа Андрій Михайлович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук
Профайл викладача, електронна пошта (телефон за бажанням)	
Рік навчання, семестр	1-й рік, 1 та 2 семестр
Види занять і години (лекції, прак.заняття, семінари, інше)	Лекції – 41 год., семінарські та практичні заняття – 41 год., самостійна та індивідуальна робота – 98 год.
Формат консультація (аудиторні, онлайн)	аудиторні
Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Філософія і наукове пізнання» сприяє розумінню специфіки філософського осягнення дійсності, формування світоглядно-методологічної культури. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми молодих науковців неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання. Запропонована програма створена на основі найвищих досягнень класичної і сучасної філософії і враховує зростаючий попит на оволодіння філософією як відповідним типом, способом мислення. Курс порушує найважливіші філософські проблеми науки, а також методологічних шкіл і напрямків. Для побудови курсу в якості базових вибрані історико-філософський і системний підходи. Це дозволяє виявити і зіставити ключові феномени у розвитку філософії науки і методології. Курс тісно пов'язаний з ідеями синтезу знань, що здійснюється через розширення

	предметних полів досліджень, а також посередництвом формування методологічних технологій, здатних відіграти роль інфраструктур пізнавальної діяльності в усіх її сферах. Курс передбачає сполучення історико-філософських, системних, логічних підходів, і водночас, у своїх завершальних розділах передбачає вихід на використання 1 філософії і методології у процесах розв'язання дослідницьких завдань в областях природничих, технічних і соціально-гуманітарних дисциплін.
Мета і короткі завдання	Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні знань у галузі філософії і методології науки, вивченні та аналізі сучасних наукових концепцій і теорій, вивченні методів для отримання і подальшого аналізу наукових знань, розв'язання проблеми істинності наукового знання, можливості інтуїтивного отримання знань, знайомство з практичним застосуванням науково-методологічних знань у професійній діяльності. Основні завдання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Філософія і наукове пізнання» викладається у відповідності з основними позиціями, що склалися в історії філософії і в сучасній філософії. Завдання : формування навичок обґрунтування теоретичних основ і закономірностей функціонування філософії науки; розуміння специфіки, принципів співвідношення методології і методів наукового пізнання; оволодіння навичок наукового мислення, культури і свідомості; розвиток здатності до творчого та критичного аналізу й прогнозування процесів і явищ; сутність основних категорій з філософії науки; погляди основних світових філософів; досягнення сучасної вітчизняної філософії з наукових досліджень; становлення, утвердження та розвиток світової філософської науки; тенденції розвитку філософських систем, сучасного соціального та наукового процесу; філософські підходи, наукові концепції, методологію управління; сутність управління, його основні характеристики і функції; історію взаємодії філософії і науки та роль філософії

	науки у сучасному житті; особливості природничого та гуманітарного знання, в тому числі у конкретних дисциплінах і використовуваних методах; .
Компетентності (програмні), що отримує студент після опанування дисципліни	Здатність працювати з міжнародними науковими товариствами, презентувати та публікувати свої наукові результати однією з іноземних мов європейського простору; спілкуватися з академічним товариством та громадськістю, (ЗК1). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та складних ідей (ЗК3). Здатність діяти в парадигмі системного наукового світогляду, професійної етики та загального наукового і культурного кругозору (ЗК4) фахових: Здатність використовувати у професійній діяльності знання з різних наук, переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми видавничо-поліграфічної галузі (СК 6)
Результати (програмні), що отримує студент після опанування дисципліни	Знати наявні, виявляти нові, перспективні науково-прикладні проблеми видавничо-поліграфічного та пакувального виробництва, визначати і враховувати їх міжгалузевий та глобальний контексти, визначати методи і засоби розв'язання вказаних проблем.(РН1) Дотримуватися принципів етики і доброчесності в галузі наукової та/або професійної діяльності під час оприлюднення, презентації, обговорювання та захисту результатів наукових досліджень в усній та письмовій формах перед фаховою та не фаховою аудиторією державною та іноземною мовами. (РН4) Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проєкти, які дають змогу переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми видавництва та поліграфії з дотриманням норм

	академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів (РН7) Знати та розуміти структуру та функції загальнонаукової філософської концепції наукового світогляду, ролі науки, її впливу на суспільні процеси та розвиток сучасної цивілізації; розуміти необхідність постійного особистісного та професійного саморозвитку та вдосконалення підходів під час наукової, дослідницької, викладацької та інноваційної діяльності (РН 10)
Зміст програми (основні теми)	. 1. Основні проблеми філософії науки; . 2. Наукове знання та його особливості; . 3. Наука як соціальний інститут. Основні історичні етапи розвитку науки; 4. Наука як цивілізаційний та культурний феномен; 5. Філософія, наука, методологія: аспекти взаємодії; 6. Гносеологічні і структурні особливості наукового знання; 7. Функції наукового дослідження: опис, пояснення, передбачення, обґрунтування, доказ; 8. Структура і функції наукової теорії. Аксиоматичний і гіпотетико-дедуктивний зразки побудови теорії; 9. Загальнонаукові методи: ідеалізація, аналогія, гіпотеза, підтвердження і спростування 10. Проблема істини у філософії науки: наука як техніка. Питання про сутність техніки. Проблема співвідношення науки і техніки; 11. Методологічні новації античності. Реконструкція міфологічного мислення; 12. «Суверенітет» наукового методу. Методологічні настанови мислителів Середніх віків. Пошук методу в епоху Відродження; 13. «Натурфілософія» Галілея і Ньютона. Версії раціоналізму Декарта і Лейбніца. Теорія пізнання Канта; 14. Основи наукової раціональності; 15. Динаміка наукового знання. Ідея кумулятивізму знання;

	16. Критика науки. Теорія «онтологічної відносності» В.Куайна. Методологія науково-дослідницьких програм І.Лакатоса; 17. Сучасні тенденції і суперечності розвитку техногенної цивілізації. Структура і функція наукового товариства (школи); 18. Науковий етос і орієнтації вченого. Наука і суспільство. Глобальні кризи і проблема цінності науково-технічного прогресу; 19. Людина як елемент у системі техніки. Проблема заміщення людини в техніці; 20. Глобалізація технічної системи. Нові технології і перспективи людини
Система оцінювання студента	Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Модульний контроль проводиться в усній та письмовій формі. Письмовий компонент модульного контролю обов'язковий і проводиться шляхом написання творчого завдання (реферату). Максимальна кількість балів за результатами модульного контролю складає 10 балів (доповідь на семінарі (до 5 балів) та виконання творчого завдання (до 5 балів) з урахуванням матеріалу, що виноситься на самостійну роботу аспірантів. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Екзамен – форма оцінки підсумкового засвоєння аспірантами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного

	підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. .
Література предмету (до 5 позицій)	1. Гайденко В. Поворот к феминистской эпистемологии. Постнеоклассика – феминизм – наука / Виктория Гайденко. – Сумы : Университетская книга, 2003. – 174 с. 2. Зотов А. Ф. Буржуазная философия сер. XIX – нач. XX века : [учеб. пособ. для филос. фак. ун-тов.] / А. Ф. Зотов, Ю. К. Мельвиль. – М. : Высшая школа, 1988. – 518 с. 3. Касавин И. Т. Миграция. Креативность. Текст. Проблемы неклассической теории познания / И. Т. Касавин. – СПб. : РХГИ, 1998. – 408 с 4. Лекторский В. А. Эпистемология классическая и неклассическая / В. А. Лекторский. – М. : Эдиториал УРСС, 2001. – 256 с. 5. Мамардашвили М. К. Классический и неклассический идеалы рациональности / М. К. Мамардашвили. – М. : Логос, 2004. – 352 с.
Технічне та програмне забезпечення	Мультимедійний проектор